

ACCIO

CIUTADANA

71

EDITORIAL

«Para todos los españoles»

Aquesta era la formidable, la definitiva frase lerrouxiana que s'emprava uns mesos enrera, per a combatre aferrissadament el govern de Manuel Azaña, el qual orientava la seva política vers uns redreçament de la personalitat col·lectiva nacional i un exaltament generós de les forces espirituals, d'acord amb els postulats revolucionaris que precediren el memorable alçament cívic del catorze d'Abril de l'any trenta-un. **Gobernar para todos los españoles**, era el lema amb el qual es fonamentà la primera temptativa de Govern Lerroux, que fracassà sorollosament i s'enfonzà en el més paorós dels ridículs, per manca d'una base sòlida. I són aquestes mateixes paraules les que han servit ara a **Don Alejandro Lerroux y García** per a constituir l'actual govern, quasi bé homogeni, per a endegar la vida del nostre poble, completament desballestada, segons el seu dir, per la tasca barroerament negativa dels governs anteriors.

Governar per a tothom, és una frase d'una tan perfecta buidor i d'una tan gran ambigüetat que no capim com pot ésser pronunciada, amb una engruna de responsabilitat, per aquells llavis que s'han dit republicans tota la vida. Però si aquesta frase es tradueix literalment, segons l'intenció amb què ha estat dita i escampada, llavors veurem amb dissort, que pren proporcions de farsa i de traïdoria i representa una indignitat pel que la concep.

* * *

Governar per a tothom, segons l'interpretació exacta que la colla lerrouxista i comparsa similar dona a aquests mots, equival a no lesionar interessos creats; a no ferir sentiments de cap mena; a no capgirar res per a no molestar ningú, deixant que subsisteixin tots els interessos de classe i els privilegis de casta. Llavors, cal preguntar, per a què la volíem la República? Llavors, perquè el foragitem al XIII? És que tal vegada veien aquests "republicans" que eis que al redòs de la figura tètrica del Borbó perjur i canalla, mangonejaven els interessos nacionals al seu lliure albir i portaven endavant tota mena de negocis lucratius, s'avindrien gustosos al nou estat de coques? És que pensaven, potser, que els magnats de l'Església, ensuperbits i orgullosos no movilitzarien tots els ressorts poderosíssims amb què compten, davant l'intent nobilíssim del poder civil, de reduir a les seves justes proporcions el poder facciós de la secta catòlica? És que somniaven que el gran terratinent, el gran industrial, el banquer capitalista i el comerciant acaparador, posseïdors egoistes de la riquesa total del país, es conformarien en què aquesta fos repartida d'una manera més justa i equitativa?

Àgermanar voluntats, armonitzar diferències, aplanar dificultats, és, altrament, tasca constructiva de govern, mentre s'inspire en un sagrat principi de justícia i es bandegi absolutament tot favoritisme. Però quan, com en el cas present, en emprendre aquesta obra, hom vol tenir en compte que hi ha din-

SETMANARI DEL PARTIT R.F.N
DE LES COMARQUES GIRONINES

GIROM

22 desemb. 19

15 ct

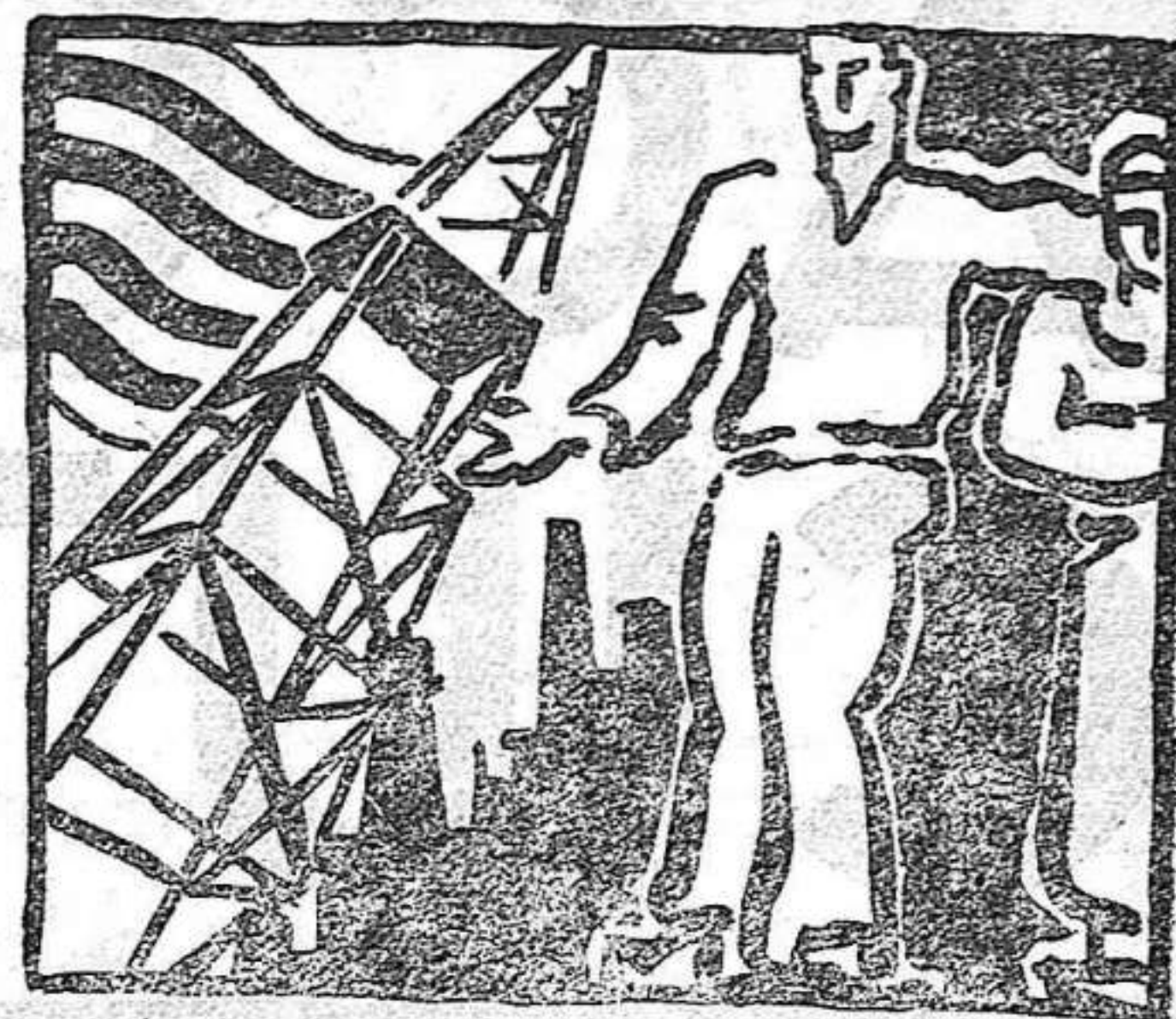
ACCIO 22 desemb. 1933 71 CIUTADANA

SETMANARI DEL PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL
NACIONALISTA DE LES COMARQUES GIRONINES

Redacció i Administració: C. Carme, 13. - Girona : Tel. 199
Hores despatx: 6 a 8 de la vetlla
Subscripció trimestre: 1'75 Surt els divendres

DELEGACIONS COMARCALS

OLOT
Màrtirs de Jaca, 9
RIPOLL
Trinitat, 6-2.º
GIRONA
Carme, 13
PALAMÓS
FIGUERES
Cervantse, 3
PUIGCERDÀ
Centre Republicà
STA. COLOMA
Clavé, 23

tre la nació dos estaments diferents que lluiten, l'esclavitzat i l'esclavitzador, que mereixen tracte diferent, i es vol descuidar precisament que dintre una República igualatòria sols hi poden haver ciutadans que han de subjectar-se en un tot a les normes de viure que reclami l'interès general del règim, llavors la tasca devé una negociació, puix que desvirtua o estrafà els mots que són els punts bàsics del liberalisme i de la democràcia.

I és que aquest governar per a tots de la gent lerrouxista, significa fer callar d'una vegada les veus hipòcrites d'aquells que han aixecat tan grossa polsaguera de crits i de planys, perquè la legislació social de la República, amb un alt sentit humà, restringia uns abusos i anul·lava uns privilegis, com anul·lava i restringia abusos i privilegis del clericalisme fanàtic, en aplicar les lleis laiques, i del militarisme ensuperbit, en imposar unes reformes de l'exèrcit. I es feien callar aquelles veus, retornant a cadascun d'aquests estaments i castes, tot allò que significa predomini; totes aquelles armes vexatòries que atempten a la dignitat ciutadana i que accentua més i més la diferència de classes. I això ho faran en nom del dret de

ciutadania que, segons ells, tenen tots aquests potentats de la banca, de l'indústria i del comerç, tots els mercaders de la fe, traficants de l'obscurantisme, tots els conreadors de la mandra i de la droperia, que mantes vegades s'han girat contra les institucions republicanes.

Mentrestant, les masses populars, les multituds obreres que han lluitat i han vessat la seva sang per la República, que esperen i creuen en ella, aquests no tenen dret a aquella carta de ciutadania que s'atorga als de dalt. Què hi fa que desapareixin les migrades conquestes morals i econòmiques obtingudes fins ara! Què hi fa que devalli més encara la seva condició d'home vexat i escarnit! Què hi fa que aquestes legions treballadores cerquin per altres viaranyes el que se'ls haurà negat en la porta republicana, on han trucat de primer antuvi! Què hi fa tot, s'hi s'haurà aconseguit l'objectiu primordial del **governar para todos los españoles**, ço és: satisfer l'egoisme de governar, enc que sigui anant a remolc de tots els repudiats al catorze d'Abril del trenta-un, fent desaparèixer les esperances o retardant almenys la regeneració de tot un poble.

EL PRESIDENT MALALT

Passats els moments d'angoixa motivats per l'enfermetat sobtada i greu de l'Honorable President de la Generalitat de Catalunya, en Francesc Macià, tenim el goig de constatar la seva millora i la seguretat del seu prompte restabliment. En assabentar-ho als nostres amics, ACCIO CIUTADANA es complau en refermar la seva adhesió més entusiasta a la persona de l'Honorable President.

Què passarà?

Heus ací la incògnita. Veliaquí l'interrogant. La pregunta que floreix en els llavis de tot ciutadà conscient del moment que vivim. Molts al pensar-ho, preveuen quelcom extraordinàriament paorós i unes esgarrifances que'ls esborrona la pell posant-se'ls-hi de gallina, els fa emmudir, perquè callant, ofeguen dintre seu unes sentències que'ls semblen massa terribles per ésser pronunciades.

Nosaltres (quin dubte pot haver-hi?) el preveiem també el pervindre, i sense fer consultes als astres, (com el "vident", que aquests dies ha predit la sort d'Espanya i de molts dels seus homes significats, segons la Revista "Crónica" de Madrid), gens ni gota espiritualistes i molt positivistes, esperem uns esdeveniments decisius pels pobles Ibèrics i molt particularment per la nostra Catalunya.

La sort està definida ben clarament i els que no siguin cecs ho han de veure, i si per part nostra no volem públicament predir com un vulgar vident o vivales, (perquè no ens hi hem de guanyar la vida fent badar els cervells entorpits, els esperits mesquins i els cors malalticos), el que, naturalment, ha de passar en el nostre país, no per això deixarem de fer certes aclaracions perquè serveixin de guia als que no veiessin prou clar i definit, l'horitzó de justícia republicana-social que ara, més depressa que mai, expandirà el seu radiant fluïd humanitari i generós arreu de les nostres terres.

Judex, amaneix els estres de la Llei Natural, que implacablement sorgirà prepotenta i majestuosa per damunt de la darrera baferada esporàdica, de l'estersionisme irreverent i bestial, que com una allau piratesca, concubina de totes les monstruositats prostibulàries, menaça la vitalitat regeneradora de la nostra raça, que suarà rompé les argolles d'un esclavatge que la tenien sotmesa a un jou ple d'ignomínia, que no s'imposarà ja mai més, a pesar de totes les aparences, i que la realitat descarnada aviat, molt aviat, més del alguns es pensen, aclarirà per sempre més.

Conseqüència del fet electoral a Espanya i a certs indrets de casa nostra, tota la púrria cavernària i molt particularment la clericala, van per aquestes ruralies predicant a tot vent, una inflació ridícula per enganyar els que encara baden, i llunys de la veritat, creguts d'uns fets electorals falsos que

virtualment semblen abocats a la reacció, han quedat sorpresos, abatuts i temorencs. I arriba al màxim la barra, el cinisme, la poca vergonya i la cafrada de certs ensotanats, quan en ple carrer, i rodejats de veïns, s'atreveixen a dir menaçadors, sanguinaris, innobles, ruïns i brutals, que ells tornaran a imposar-se més que abans, que la represió i venjança seva serà exemplar, i que per evitar que mai més pugui el poble trencar les cadenes que li tornaran a posar en nom d'un Déu criminal i destructor al qual ells representen, faran la imitació del rei de la camelància Bíblica, Herodes, matant a tots els majors pels sistemes inquisitorials antics que posaran el terror a per tot, sinó, que també faran la degollació de totes les criatures des dels dos anys, que siguin fills de republicans veritat. (Aquest és un dels punts que Judex, va anotant de a per tot, en el seu llibre registre, per quan sigui l'hora de passar comptes).

Per altra part, cara als fets reals, nosaltres ens trobem amb una colla de lleis aprovades i a punt d'aplicar, entre les quals sobressurt la de Congregacions Religioses, cavall de batalla (per vergonya nostre en plè segle XX), sobre el qual han fet marxa-peu per els seus fins ambigus, tots els quixots i sanxos que representen el passat oprobios disfressats hipòcritament per no ensenyar massa el llautó, Gil Robles, Royo, Martínez de Velasco, Alba i altres reptils verinosos que suarà han lograt majoria al Parlament, vanlent-se de tota la trama de trucs de mala llei per a lograr-ho, amb la col·laboració Lerroux.

Ens consta de font verídica, que aquest assumpte té soluci ólegal i planera demà mateix si es vol, doncs l'escusa de falla de personal apte, ja no té avui raó d'esgrimir-se, per quant, a primer d'any, entre cursetistes aprovats i opositors en expectativa de plaça en el Magisteri, el Govern pot disposar de 15.000 (quinze mil) mestres i mestresses més, que no tenia. I per tant si D. Lacandru ex-emperador del Para-Lel, defugís aquest compliment, Judex, s'apuntaria un nou tanto en el Llibre de comptes a saldar.

I jo pregunto apart d'això; si la reacció ha lograt majories i tant es vana de tornar a tenir el Poble al costat seu, perquè no agafa ja el Poder i les regnes del Poble?

La cosa té quiscunes respostes in-

falibles. 1.a Perquè és fals de tota falsetat que ells representin la majoria del Poble a qui han enganyat vilment valent-se de tots els mitjans per lograr aquesta majoria fictícia de diputats. 2.a Perquè ara que és un fet, estan espantats de la seva pròpia obra i no les tenen totes, pensant ara amb Judex que tard o d'hora els passarà comptes. 3.a Perquè a hores d'ara, el seu pla de traïdoria ja ha fracassat, doncs ells el que volien, és que amb la seva victòria (?) electoral, els extremistes arrastressin (il·lusos) a tot el socialisme i esquerranisme a una insensata revolta, per poguer ells donar el cop d'Estat amb una nova Dictadura militar feixista i per això, el titella Gil Robles en plena Cambra tractà als socialistes de covards per veure si picaven, ço que donà lloc a En Prieto a donar-li una lliçó que el deixà arronçat com un acordeó. 4.a Perquè van comprenent que per moments, l'engany que volen mantenir arreu, els és ja difícil de sostenir, i que el silenci de les Esqueres, els Socialistes i demés simpatitzants, és massa eloqüent, i que el moment menys esperat es produirà una bugada de sanejament al País, que per massa bona fe no es va fer l'any 31. I que per quan això arribi, comptem amb provisions de sabó i llexiu en excés per poguer fer-la quan la creguem oportuna, sense que haguem d'esperar que ells ens la preparin valent-se de pertorbacions sense solta ni volta, sense control, direcció, finalitat pràctica, ni cap ni centener, com la que aquests dies passats hem hagut de suportar a Catalunya i a Espanya, amb diners i ajut per atemptar a tort i a dret contra ciutadans indefens, elements enganyats per sacrificar i sacrificar-se estèrilment, empesos per persones que a hores d'ara, el Poble que no bada, comprèn de sobre qui són.

I si aquesta gentota, sense haver fet jurament de fe republicana, (perquè no en pot fer, i no en pot fer perquè són monàrquics recalitrants i troglodites, vestits segle XX, a pesar de totes les gofies que per engatussar vulguin encolomar als incautes) ha sigut cridada a consulta pel cap de l'Estat abans de formar Govern nou, contra tota raó republicana, no solament ells han fet una befa a la República, sí que també el primer cap de la nació, posat per les Constituents Republicanes, per la Constitució republicana, per volun-

tat dels republicans, ha faltat a la República, ha escarnit la Constitució, doncs amb homes enemics del Règim anti-constitucionals la majoria d'ells i anti-republicans, no devia ni podia demanar-los consell ni havia de concedir-los una mercè i consideració, que fuig del límit legal del Compendi Constitucional.

I això ho veu el poble, que ja hagué de passar per la vergonya d'una dissolució prematura de Corts, i després unes eleccions hipotètiques, falses, mixtificades. I espera serenament un desenllaç tràgic-còmic, que donarà una empenta vigorosa i definitiva a l'obra que's va començar l'any 31 i que volguent-se portar amb massa noblesa s'hauria lograt pacientment amb 4, 6 ó 10 anys i l'enemic mateix per irreflexiu i contra ell mateix precipitarà...

Cal que els que es disposin a governar, mirin serenament el que fan i

que a pesar de tots els propòsits de revisionisme, procurin respectar ço que ja és fet, com a mínim, doncs a la més petita reculada que es proposin, **Judex desfarà la incògnita.**

El món evoluciona amb el temps, sempre ho hem vist, i ho sostenim, i aquell que vulgui viure fora la realitat evolutiva del Món, oposant-se a la marxa normal del temps, el propi temps ha d'aplastar-lo. I ni Catalunya tolerarà ja mai més tornar a perdre ço conquerit, ans al contrari, aspirarà a tenir més, ni cap republicà es deixarà prendre la República, ni cap home Socialista ni d'Esquerra, permetrà, que'ns la malmenin monàrquics disfressats de republicà, ni monàrquics que no volen acatar-la, ni republicans renegats.

I doncs bé, vist no més damunt per damunt, **el moment**, sobre el que podria escriure's tocant mil punts de claríssima concepció, per emplenar-ne

incontables galerades del periòdic, no precisa aclarir més el pervindre del Poble, ni l'Horitzó llampant de reivindicadora justícia humana, per saber suficientment, **el què passarà**, quan tots a una, cloent la Sardana, ben units començarem la Dança, composta pel **Judex Vindicator** que roman previngut, atent sempre, per la salvació de la nostra generació i la dels nostres successors, fent el que no es feu, per empatx de democràcia i que inevitablement es farà quan sigui hora.

Per quan això arribi, no càpiga dubte a ningú, de que sabrem acudir-hi tots a puntejar els refilets de la tenora, auriolats per la Fe en el Destí del Poble, des del camperol, al treballador de fàbrica i de taller, des del Mestre a l'advocat, des del més humil dels nostres rengles, al més enlairat... I res més. Veliaquí que passarà!!

ARTEMI CASANOVAS

CROQUIS

LA CONCEPCIÓ GIL ROBLES

Les dretes triomfadores en les urnes del dia 19 de novembre, en la seva divisió tripartita, han començat a barrallar-se, com no podia mens d'esdevenir. Portaren a la lluita un programa de negacions i d'antis, i això no fecunda res, ni res consolida; eren una barreja d'apetits i de rancúnies, i això no crea sinó incompatibilitats i renyines.

Gil Robles d'una part i els agraris de Martínez de Velasco per l'altra, han fet el salt. L'acostament llur a la República sota la fórmula tant pàl·lida com inexpressiva de l'acatament al règim, és considerat pels monàrquics d'"A. B. C.", "El Siglo Futuro" i "La Nación", com un veritable mancament als compromisos electorals. I tenen raó.

D'altra banda hi ha la influència vaticanista que contribueix a separar i dividir a les dretes, ahir aplegades sota una mateixa bandera de lluita. El Vaticà, amb la seva tradicional doctrina de la indiferència per les formes de govern, s'acomoda a les circumstàncies amb un maquiavelisme notori. Mentre la República d'esquerra no mantingué el privilegi, la veu de la Roma papal fou d'anatema per a la República. Negà el placet a l'embai-

xador Zulueta; amparà i defensà, solidaritzant-s'hi, al cardenal Segura; no tingué un mot de consell per a que els catòlics entressin dintre l'òrbita republicana.

Ara en canvi, després de l'aparent triomf, davant l'esperança de que el règim es barnissi de pintura dretana; que els privilegis eclesiàstics escapçats, puguin tenir una restauració; que la vida del país es torni confessional, el tartufisme vaticanista ja veu les coses d'altra manera i ja parla de la conveniència de que els catòlics entrin en l'ortodoxia republicana, inspirant a l'eminència gris del catolicisme nacional, el senyor Angel Herrera, animador de "El Debate", el famós article de la passada setmana i suggerint per sota mà a les altes magistratures que siguin cridats a consulta els líders populista i agrari.

Des del nostre mirador esquerrista, el traspàs republicà de les dretes, si no ens disgusta, no ens emociona, com emociona als babaus de Lerroux o als ingenus que no veuen més enllà del nas. La concepció de la República "nostra", és a mil llegendes de la que les dretes somnien. És tant distant com contraposada. Per això on ens il·lusiona, la republicanització de les dretes, sempre suspecte i a benefici d'inventari.

Es més, creiem que en el fet hi ha

un gran perill. Gil Robles, per moltes de raons és un home temible, perquè és un home d'un sentit prou modern per a anar més enllà i volguer instaurar un "nou Estat". Són paraules seves quan afirmava que ells tenien una concepció nova de l'Estat.

Quina és aquesta nova concepció estatal? El vaticanisme del leader catòlic no li pot fer desitjar altra cosa que la creació de l'Estat corporatiu, defensat com a fórmula per Pius XI, i l'Estat corporatiu és l'adulteració de l'Estat democràtic-liberal; és un sistema mixtificat de feixisme; és una dictadura solapada i vergonyant, però no menys temible, ni menys odiosa. Aquesta concepció d'Estat i aquest intent Gil Robles, són per ara, en el nostre modest entendre, els grans perills en un demà pròxim.

LERROUX AL PODER

Lerroux, l'home que cada dia mereix més el qualificatiu o el sobrenom de l'"home dels tristos destins", és ja de bell nou al Poder; al Poder que tan l'ha seduït i que tantes cabrioles li ha fet fer.

No dubtem de la seva bona fe republicana i de la seva paradoxal voluntat d'abnegació a favor de la República. Però és essencialment un equivocat,

un gran equivocacat que es constitueix en aquell famós "obstacle" que li retragué súbilment la ploma de Gaziel.

Lerroux, empès per un fat incoercible, és el primer fautor del desprestigi de l'organisme primordial del règim: les Corts Constituents. La seva campanya de descrèdit d'aquella assemblea, única per la seva sensibilitat i intel·ligència en la història d'Espanya, fou una veritable defecció, inconscient, obcecament menada, si voleu, primera pedra, punt inicial de l'entrega de la República a les dretes que li eren enemigues. Sense aquella campanya, sense aquella vitanda obstructiva parlamentària — que la història haurà de carregar al "debe" de Lerroux — la més alta magistratura de l'Estat no haguera tingut peu per a dissoldre les Constituents glorioses, i per tant, aquest atemptat no s'haguera pogut perpetrar.

Després hi ha un altre fet considerablement greu, que pesarà definitivament damunt de Lerroux com una sentència condemnatòria. És la seva aliança electoral amb les dretes republicanes i amb els monàrquics, a-

liança que desmenteix les seves preteses inapetències de governar del cabdill radical; que agreuja la insània dels seus despits contra Azaña i els socialistes; que enterboleix la seva autoritat de vell republicà amb una nota nefanda. L'actual sinistre parlament és fill d'aquell contuberni monstruós, incalificable, vitand. Els doscents i escaig diputats de dretes són allí per obra i gràcia de Lerroux, disposats a totes les escomeses contra l'obra de govern passada, disposats a assaltar els ressorts de la vida pública com un botí. Sanjurjo, Calvo Sotelo, el cardenal Segura, el militarisme, la clericalia, els grans terratinents, estan a punt de reingressar i fer-se amos dels privilegis perduts. I això és possible perquè unes forces autènticament republicanes han fet defecció. I això és possible perquè Lerroux ha volgut fer de lloca i de parallamps.

La situació és negra. Lerroux, autor i còmplice ampara aquesta gran defraudació a l'opinió esquerrana i liberal. Governar sota el signe i el mandat de la reacció en porta; mancat de dignitat, perquè viu políticament

de la gràcia de caritat i de la tolerància dels enemics de la República; mancat de llibertat perquè l'agarrota l'exigència de les dretes cada dia més exigents — valgui la cacofonia — i cada dia més audacioses.

Contra tot això, per ara, no ens cal altra cosa que realitzar una gran reacció d'esquerra. De moment, tenim un instrument a l'abast de la nostra mà que pot ésser un antídote: les eleccions municipals catalanes. L'inminent batalla electoral pren una importància considerable en la seva significació política; pren una importància que justament calificaríem de transcendent. El seu resultat ha d'ésser imperiosament de victòria esquerrana, per donar idea de que és viu el sentit de la nostra opinió; que malgrat tot, nosaltres a Catalunya, a Girona circumscripció, en especial a Girona ciutat on la batalla s'empenyarà aferrissadament i significativa, som el baluard de sempre de liberalisme i democràcia autèntiques, insubornables, indimitibles.

Lliçons amargues no aprofitades

A través de l'història humana s'han produït fets alligonadors en tots els aspectes i en totes les faisons, i no cal dir que aquests fets s'han repetit en diferents èpoques i en diverses formes. Malgrat tot, els fets tenen el mateix origen i la mateixa gestació, esdevenint-se les mateixes conseqüències fatals i la lliçó no és aprofitada i es retorna pel mateix camí amb l'únic desig d'aprofitar les ocasions i apoderar-se del govern de les societats costi el que costi; és el fet vulgar de "pairar-se d'un ull perquè l'altre no en tingui cap" és així l'espècie humana, li agrada jugar amb foc malgrat saber que ha de cremar-s'hi, i no val l'experiència, "l'home és l'únic animal que ensopega dues vegades amb una mateixa pedra" — digué Sánchez Guerra — i estava encertat.

Acabem d'assistir a la més desenfrenada bogeria, amb virus de criminalitat de les, malauradament, massa freqüents a Espanya, que examinada a fons no s'hi troba ni justificació, ni sentit pràctic, fi determinat ni definit. És quelcom anormal sense justificació real possible. A on s'anava? Què es pretenia? Perquè es feia? No ho pre-

gunteu als actors que són els que menys enterats n'estaven.

La Revolució Social? No ho veig per enlloc. Bombes que maten ignoscents, miserables, proletaris tal volta, Descarrilaments que produeixen víctimes, sense altre objecte ni finalitat que gosar amb una carnisseria i la trista realitat de les famílies que han perdut els éssers més volguts per sempre. Trets a tort i a dret matant els que res tenen que veure en les injustícies socials i a voltes els mateixos que en són víctimes. És així com es fa la revolució? Són aquests els fins de la mateixa?

No, jo no gosaria insultar els idealistes, els homes que projecten una societat més justa, més humana, els homes que senten la perfecció humana com una religió, disposats a tots els sacrificis i a tots els desprencis i fins a totes les burles de que els puguin fer objecte qui no compregui la sublimitat d'un ideal.

Els fets passats no poden ésser fills d'altra cosa que del pacte entre els enemics del progrés i la justícia social, dels ben situats en la terra, dels protegits de la fortuna que no atrevint-se a

exposar la seva vida lloguen criminals i embaucadors de l'ignorància, llançant-los a tota mena de crims, perquè es llençan a la lluita sense control ni direcció.

Es que ningú té la certesa de que el moviment hagi tingut el naixement i gestació en les masses conservadores i clericals del país? No, Però tots en tenim el convenciment moral pels arguments que tota la premsa ha repetit i perquè la història ens ensenya com en totes les èpoques s'ha fet el mateix joc. Les extremes dretes han buscat sempre l'apoi en les masses més baixes de la societat. Eren els emperadors romans que afiançaven el seu poder provocant moviments en la plebe espantant els romans de classe mitja. Fou a Rússia que s'empenyeren els comunistes contra la democràcia. Era a Roma que contra la democràcia del poble s'emprava la brutalitat i la ignorància dels barbres. Però Roma i la seva aristocràcia foren víctimes dels barbres i la vella i corcada aristocràcia russa caigué sota les botes dels mujiks i dels comitès d'obriers i soldats.

Aquestes lliçons amargues les brin-

dem a tots els petits burgesos esverats per la democràcia i els seguidors del Crist Rei perquè triïn i pensin.

No pot venir un dia que les masses conscients que estimen la democràcia, cansats de tanta baixesa, del domini autocràtic i brutal de la burgesia incoscient i el fanatisme intransigent

deixin el carrer en mans del seus sicaris a sou?, i llavors veurem on arriba la valentia dels que pretenen oprimir i veurem la fidelitat i el respecte que tots els anarquistes de Tarrasa, marca Cambó, guardaran als seus Mecenes.

Que pensin en les delícies i felicitats d'un poble faista, fins i tant les masses democràtiques no poguessin fer-se càrrec del moviment.

Que pensin en el pervindre que els espera en un paradís de la F. A. I. on podrien lliurement practicar la religió i fins tastar el baptisme de foc.

CASADEMUNT ARIMANY

CAIXA D'ESTALVI DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

IX Festa Anual de l'Estalvi

En celebració de la novena Festa anual de l'Estalvi, el Consell d'Administració de la Sucursal de Girona, de la Caixa d'Estalvi de la Generalitat de Catalunya, conseqüent amb l'establert en els Estatuts que són base de la seva institució, acordà concedir 26 premis, per a fomentar la virtut de l'estalvi entre els seus imponents, principalment entre les classes humils, a repartir amb subjecció a les bases que oportunament publicà.

Donant compliment a l'acord esmentat, en reunió celebrada el 12 del corrent, procedí a la classificació dels imponents i acordà:

Premiar amb 100 pessetes, als titulars de les llibretes números 512 — 309 — 365 — 311 — 299 — 310 — 433 — 382 — 572 — 498.

Premiar amb 50 pessetes els titulars de les llibretes números 302 — 349 — 550 — 520 — 527 — 760 — 370

—574— 575 — 534 per haver demostrat una major constància en l'estalvi, no figurant compresos en els premis anteriors.

Premiar amb 50 pessetes a cada un dels imponents de més edat, o siguin els titulars de les llibretes números 692— 621— 674 — 817 — 747.

Deixar sense adjudicar les tres beques anunciades per no reunir cap dels sol·licitants, les condicions exigides en les bases acordades.

Destinar la quantitat de pessetes 1200

que deixen d'adjudicar-se a la creació de nous premis, ja sigui en el jorn de l'aniversari de la fundació de la Sucursal, o en altra data que el Consell acordi.

Els titulars de les llibretes premiades deuran presentar-se, previ oportú i personal avís, a la Sucursal, a fi de que s'efectui per la mateixa el corresponent abonament en compte.

Girona, 12 de desembre de 1933.—
El President del Consell, *J. Puig Puigjades*.— *P. A. del C.*—El Secretari, *J. Surís Soler*.

EXPRES-BAR

Situat a la Rambla - GIRONA - Telèf. 119

Begudes de les millors marques

Ressopons econòmics

OBERT NIT I DIA

Del 1.er d'octubre al 30 d'abril, temporada de marisc

Ostres-Percebes-Almejes-Gambes

rebudes diàriament a les 5 tarda.

AVIS

Posem en coneixement de tots els Centres i Comitès afiliats al Partit Republicà Federal Nacionalista que constitueixen la Comarcal de Girona, que s'ha començat a cobrar la quota mensual corresponent al segon semestre d'enguany.

Per la bona marxa preguem no retrasseu llur pagament.

Per tota classe de detalls, al Secretariat Polític.

La candidatura d'Esquerra Republicana

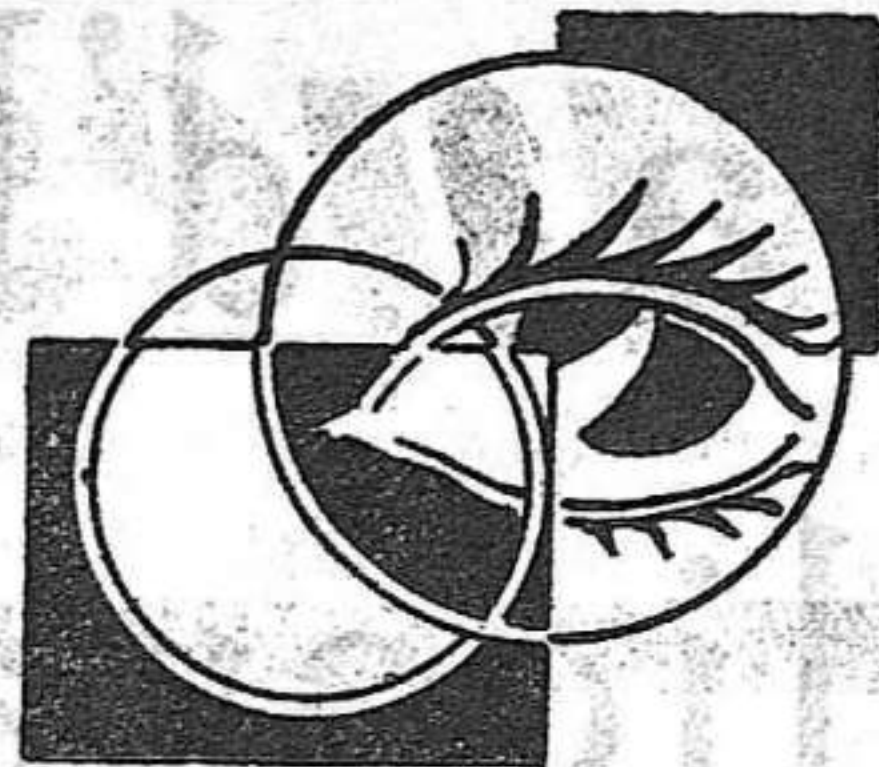
De conformitat amb l'acord en l'assemblea celebrada per la secció local del Partit Republicà Federal Nacionalista de les Comarques de Girona, en el «Centre d'Unió Republicana», de la nostra ciutat, en la que per votació es designaren els tretze candidats del partit i es facultà al Comité polític per a acoblar tres noms de persones alienes a la disciplina política d'Esquerra Republicana, ha estat confeccionada la candidatura que lluitarà en les vinentes eleccions de consellers municipals de Girona. La candidatura és la següent, per ordre alfabètic dels candidats:

Gabriel Auguet Farró
Llorenç Buquets Ventura
Joaquim Braset Pérez
Joaquim Camps i Arboix
Joaquim Canals Busquets
Narcís Cornellà Ametller
Josep M.ª Dalmau Casademont
Eliseu Dawson Albinyana
Josep Juvé Abella
Miquel Planas Ribas
Rafel Portes Burset
Darius Rahola Llorens
Miquel Sala Salis
Francesc Surroca Puig
Enric Tarradellas Serbosa
Pere Vila Xifra

Els candidats senyors Braset, Dawson i Sala, són les persones que completen la candidatura no subjectes a la disciplina política del partit que aquella patrocina; cap d'ells està afiliat a cap partit polític i no porten altra representació que llur personal d'obrers. D'aquesta manera una autèntica representació obrerista hi anirà, per primera vegada, a ocupar un lloc de govern i administració de la ciutat, i des d'ell a fer sentir la veu i la necessitat del proletariat gironí, en allò que té de més noble i de més just.

Oportunament el Comité polític donarà compte de l'ordre de prelatió i el nom dels suplents de la llista d'Esquerra Republicana.

ESPIELL

Crisi llampec. Unes consultes formulàries. Solució Lerroix.

Estava previst. La profecia del "yo governaré" anava a esdevenir per fi una realitat, encara que per amargar els últims anys de vida del "caudillo" sortís de trascantó algun Azaña, al qual se li tingués de repetir allò tan sucós de: "V. S. no tiene corazón".

El que no estava previst, encara que també ho sospitàvem, és que fossin cridats a consulta per a donar consell a S. E. el President de la República, homes representants d'un partit que no ha fet acatament al règim republicà i que en el fons del fons l'odien.

* * *

El doctor Albiñana està bastant enfadat, perquè diu que les dretes han enganyat als electors, en acostar-se a la República i en disposar-se a col·laborar amb ella. Assegura formalment, que les dretes espanyoles sols poden tenir per nord i guia de la seva actuació els lemes de Religió, Pàtria i Monarquia.

No es desesperi el subjecte Albiñana, que el dia que el poble, el vertader poble, agafi l'escombra per a fer la neteja definitiva, com que els coneix sobradament, els tornarà al seu lloc d'origen a fer tot això que anomena de Religió, Pàtria i Monarquia, salvant el cas, molt probable de què amb l'escombrada algun d'ells caigui i vagi al dipòsit de les escombraries.

* * *

Pita Romero, representant l'O. R. G. A., fou ministre en el Govern Martínez Barrios. Avui forma part del govern Lerroix amb caràcter d'independent.

Davant la continuïtat ministerial, Pita Romero no està per orgues. I es posa la conseqüència a la butxaca.

* * *

Foment Catalanista Republicà, entitat gironina adherida a Acció Catalana, prendrà part en les vinentes eleccions municipals. S'ha decidit a intervenir-hi després d'haver fet un recompte de vots i haver vist que tenien el número suficient per a... perdre.

Perquè és el que ells diuen: Anar a la lluita amb probabilitats de guanyar, no és cap mèrit. L'interessant és presentar batalla, amb la seguretat de perdre!

I es queden tant satisfets.

* * *

Després de l'estirada d'orelles que els caps suprems

de Lliga Catalana va donar al Pontífex màxim del Centre Catalanista d'aquesta ciutat, per no haver guanyat les eleccions del 19 de novembre prop-passat, l'home va de bòlit, buscant totes aquelles combinacions que en fer-li guanyar les eleccions municipals properes, el reabilitin davant els seus superiors jaràquics.

Ara que és molt difícil que el cos electoral gironí, major d'edat i amb prou seny i sentit comú, s'embabièqui contemplant les habilitats del galeno regionalista.

I a més, que els bons republicans vigilarem per a descobrir totes les trampes del "tinglado".

* * *

Prieto, en el seu discurs al Parlament, durant el debat polític, digué que el Govern Lerroix comptava amb la benedicció papal.

Les rojors de satisfacció que "Don Alejandro" té en el rostre, per haver aconseguit, després del seu maridatge amb Gil Robles, la presidència del Consell, privà de què li sortissin a les galtes les rojors de la vergonya.

* * *

Baralles entre les dretes. Apreciacions diverses sobre la seva col·laboració a l'obra republicana. Negativa contundent d'uns. Benevolença d'altres. Acostament decidit dels més. No s'entenen. ¿Es desfarà el bloc cavernari?...

Prieto ha llançat unes paraules acusatòries. El noi Primo de Rivera s'ha indignat. —Canalla! Mentida!— i vol agredir al diputat socialista. Com un sol home, tots els diputats de les diverses fraccions dretistes, es posen dempeus, defensant al Primo cadet i fent l'apologia de la dictadura. ¿Diferències? I cà! Tots són uns! No es desfarà el bloc que els dóna força!

Això, dissortadament, només passa entre els partits d'esquerra.

* * *

La minoria de Lliga Catalana no va voler associar-se a l'homenatge que el Parlament de Catalunya va retre a Galan i García Hernández, els dos màrtirs de la República caiguts al fortí de Fornillos, en el tercer aniversari del seu fusellament.

Potser aquesta actitud dels diputats lliguers obeeix tant a la manca de republicanisme com a identificació amb un règim que permetia semblants assassinats.

La veu de la caverna en el debat polític

No podem pas dir que amb motiu de la victòria assolida el dia dinou del passat novembre, les dretes espanyoles s'hagin ensuperbit i els hi hagin pujat els fums al cap. Malgrat tenir el ferm convenciment de què tota l'opinió sana del país està al seu costat, ells, amb aquella resignació cristiana dels que tenen fe en una altra vida millor, per boca de Gil Robles, el seu flamant líder, solament demanen: Concordat amb la Santa Seu; Rectificació de tota la política sectària seguida amb l'ensenyament religiós; Amplia amnistia que alncanci a tots; Revisió dels expedients de confiscació; Derogació immediata de la llei de termes municipals; Protecció a l'agricultura, derogant, per tant, les lleis que van contra ella; Fer desaparèixer de la reforma agrària, el concepte socialitzant, per a donar lloc al concepte cristià del petit propietari, etc., etc.

Ja veieu si aquestes pretensions són ben poca cosa, puix que, aclarits els termes de les demandes fetes amb llenguatge cavernari, volen dir: Retornar al predomini de l'Església deixant-li el dret d'intromissió en tot allò que és incumbència del poder civil; al·lberament de Sanjurjo i altres companys de quadrilla monàrquica; retornar les terres confiscades a la noblesa despitada que s'aixecà en armes i conspirava contra la República; fer prevaldre de nou el concepte

de propietat, de què l'amo i senyor pugui usar i abusar de les terres al seu lliure albir, etc., etc.

Elles, les dretes, no aniran contra el proletariat; esqueixarien les actes i deixarien la política, abans que hostilitzar-lo. Al contrari: procuraran donar satisfacció a totes aquelles demandes que siguin justes i compatibles amb la sana doctrina cristiana i amb els egoismes i interessos patronals, i predicaran entre les masses obreres la resignació i la conformació, oferint-los com a premi de la seva bona conducta, una recompensa ultraterrena. Però el que no segueixi fidelment aquests postulats de benestar i pau social i vulgui encara rebel·lar-se, clamant contra les injustícies, desigualtats i vexacions en què es veuen sotmeses les classes humils, llavors, com que abans que tot, són gent d'ordre (del seu ordre, s'entèn), perquè aquest no s'alteri, reduiran la veu del rebec, sigui com sigui.

Heu's ací el panorama polític actual, amb un pervindre francament dretista i amb un senyor Gil Robles erigit en definidor i guidor de la vida republicana nacional.

Vertaderament, la República ha caigut en bones mans.

JOAN BALLESTA

EL GIRONES

Incautació d'unes porres. — La guàrdia civil de Figueres s'ha incautat de 24 porres de cautxú, cobertes

de cuir i amb un plom a l'extrem, que fabricava un baster d'aquella ciutat.

S'havien servit ja vàries comandes a Figueres, Fortià i Santa Llogària.

El baster ha estat denunciat al Jutjat.

* * *

Creat, per decret del Govern de la Generalitat, el Consell Tècnic d'Indústria, que constituirà l'organisme superior consultiu en totes les bran-

ques de la indústria catalana, ha estat nomenat vocal i ponent de l'ordenació de serveis especials, el nostre bon amic senyor Jaume Martorell i Portas, enginyer i Cap de la "Jefatura" d'Indústria d'aquestes comarques.

* * *

Amb molt èxit han començat els cursets d'esquí que organitza la Secció d'Esports de Muntanya del Centre Excursionista de Catalunya, a

Degut a la molta neu existent a La Molina i la molt bona qualitat d'aquella, hom pot seguir en el nostre Pireneu les ensenyances que han fet universal l'escola d'esquí dels Arlberg.

* * *

Pel Rectorat han estat expedits els títols de batxiller de Joan de Malibrán, Ramon Camperrich i Francesc González, de l'Institut de Figueres.

* * *

A causa de les grans nevades de les nostres comarques, han baixat dels sims de les muntanyes i dels rius, molts animals, sobretot ànecs i oques d'aigua, i alguns senglars.

Més de cent ànecs s'han portat a la venda entre ahir i avui.

Per cert, que s'han presentat al mercat dos animalets molt estranys, de plomatge gris i cendrós, que es semblaven a les oques, però que essent aquàtics, no ho són, havent-hi hagut moltes discussions entre els aficionats a la caça davant la "barra".

El mercat de dijous va ésser poc concorregut. L'aviram no anava molt car, degut, tal vegada, al desembarc d'aquests animals congelats a Barcelona, procedents de la Txecoslovàquia.

La caça ha estat abundantíssima.

* * *

El Jurat Mixte de Comerç en general fa públic que, conforme al que preveuen les Bases de Treball vigents i acords aclaratoris, tots els establiments de la província sotmesos a la seva jurisdicció, deuran observar durant les properes festes el règim següent:

Dia 24 de desembre: El dels diumenges.

Dia 25, id.: Tancat tot el dia.

Dia 26, id.: Obert de 9 a 13.

Dia 31, id.: El dels diumenges.

Dia 1.er gener: De 9 a 13.

Dia 4 id.: Es podrà tancar a les 10 de la nit.

Dia 5 id.: Es podrà tancar a les 12 de la nit.

Dia 6 id.: Atenent l'acord adoptat en 3 gener de l'any corrent, per coincidir en dia de mercat, es tancarà a les quatre de la tarda i en compensació els establiments tancaran tot el primer dia feiner següent, o sigui el dilluns 8 de gener.

BAIX EMPORDA PALAFRUGELL

Ha quedat definitivament constituïda l'Associació de Dependents d'Oficina d'aquesta. En la darrera reunió s'elegí la següent Junta Directiva:

President: Camós; Vice-President, Trilles; Secretari: Riera; Vice-Secretari: Coll; Tresorer: Boix; Vocals: Girbal, Ponç, Esteve, Deulofeu i Martí.

Diumenge va tenir lloc una vetllada al "Centre Fraternal" a benefici dels damnificats pels darrers aiguats de la germana Palamós.

Hi cooperaren la nostra primera orquestra "La Principal", l'agrupació artística "Costa Brava" i el "Centre Fraternal".

La vetllada constituí un franc èxit per a tots els elements cooperadors.

La nostra orquestra aconseguí un nou triomf en executar encertadament la part de programa a càrrec seu, el que li valgué xardorosos aplaudiments de la gran gentada que omplia el saló d'actes del "Centre".

Debutà l'agrupació "Costa Brava" en la que hi figura un chor de primera fila i un grup d'aficionats teatrals en veritat prometedors.

El chor interpretà sota la magnífica batuta del mestre Sirés "La donzella de la costa", "El Pardal", "Sol batent" i "L'Empordà". Totes les cançons foren merescudament i llargament aplaudides.

La secció teatral representà "Sire-

na", d'Apeles Mestres i "Comèdia d'Amor", de Pompeu Creuhet. Els joves components d'aquesta secció foren la revelació de la nit ja que per més bons auguris que hom feia la naturalitat i encert que digueren llurs papers fou quelcom formidable. Ara només cal que l'empenta amb que han començat i l'èxit obtingut siguin esperons per fer-lis portar a cap obra de continuïtat.

La nostra felicitació ben sincera a tots i d'una manera especial a l'amic Reig, el gran preparador de la secció teatral de l'Aggrupació.

Dilluns nevà. Feia anys que per aquest temps no havíem vist Palafrugell nevada. El fenòmen fou aprofitat per la gent jove per apedregar-se a cops de bola i per adornar places i carrers amb tota mena de figures reres.

Passada la il·lusió de veure el poble blanc, la gent es queixa del canvi bruscat de temperatura i l'intransitable estat de vorayies i carrers. Darrera la nevada ha entrat una tramuntana formidable i únicament es pot sortir de casa per pura necessitat. L'estat perillós de la via pública durant el dimarts ocasionà les relliscades de reglament a uns quants pacífics transeunts, alguna de la qual ocasionà sèries lesions a l'agraciat.

C.

J. BALAGUER TORT
ADVOCAT
Progrès, 12 - 1.er - 1.^a
Telèf. 153. **Girona**

Martínez de Velasco, el cap agrari s'ha negat a declarar-se republicà en ple Parlament, malgrat les preguntes que sobre el particular li han fet alguns socialistes.

Lerroux té en el govern un ministre que és diputat agrari: el senyor Cid.

És un botó de mostra.

Pel que afecta a Girona ens complau assabentar als que ens han favoregut amb la seva confiança que durant aquesta setmana han estat lliurats a la Junta Municipal del Cens els noms que ens han estat facilitats per aquest fi.

Durant els dies 13 a 27 de Gener les llistes rectificatives estaran exposades al públic en els Municipis de cada pobl.

Recomanem als amics de Girona i als altres forans, examinin les esmentades llistes per si són de conformitat o per si s'ha de fer alguna reclamació.

D'ADMINISTRACIO

Aquesta setmana han estat lliurats al cobrador els rebuts corresponents al tercer i quart trimestre d'aquest any, del nostre SETMANARI.

Esperem els atengreu. Si hi hagués alguna equivocació estem disposats a subsanar-la mitjançant reclamació verbal.

OCASIO

Piano elèctric, bon estat, que val tretze mil pessetes, es ven a preu de ganga. — Raó: Cafè Colonial, Caldes de Malavella.

Se hace público por el presente que queda abierta en esta Oficina (primer piso del Palacio de la Generalidad de Cataluña, fondo del Patio de los Naranjos) la inscripción para el nuevo Cursillo de Inspectores Municipales de Sanidad, en las dos ramas sanitarias de Medicina y Farmacia, según lo dispuesto por la Dirección General de Sanidad, que empezará el día 15 del próximo mes de enero, en el local y hora que se anunciará oportunamente, siendo admitidos al mismo, los Médicos y Farmacéuticos que no posean el título de Inspector Municipal de Sanidad y los alumnos de los últimos cursos, siendo el precio de inscripción, incluido el programa, de 51 pesetas, librándose el certificado de aptitud correspondiente, cuyos efectos legales regula la legislación vigente.

Barcelona, 5 de diciembre de 1933.

***

Cal aclarir que tant els curssets com el títol d'Inspector Municipal de Sanitat solament estan recolzats per la legislació de la República i que no confereixen cap dret per l'otorgació del títol de Delegat Sanitari que vindrà a substituir el d'Inspector, i quines fonts de capacitat per otorgar-lo les procuraran en curssets que es donaran en cada Intercomarca.

El títol d'Inspector Municipal de Sanitat i el valor dels curssets té doncs només validesa fora de Catalunya.

OPORTUNITAT

Restaurant-Bar urgeig traspasar per enfermetat del seu propietari.

Immillorables condicions: al comptat, a terminis i a proba.

Raó: Agència Castells

Clivillers, 29 pral. - CLOT - Telef. 87

Ortopèdia Dr. Roca

IRRIGADORS COMPLETS DES DE 2'50 pts.

BRAGUERS - PERFUMERIA

PRIMER CENTRE D'ESPECÍFICS

ÉS LA

Farmàcia Doctor Roca i Fill

LA CREU ROJA - Telèfon, 135 - Plaça de l'Oli - GIRONA

La més antiga.—La més ben assortida.—La que ven els articles a preus més econòmics.

Esmolament de Navalles a la perfecció

VENDES DE TOTA CLASSE D'ARTICLES PROPIS PER BARBERIA. — GAVINETERIA FINA. GRAN ASSORTIT EN PERFUMERIA.

JOSEP SERRA

Argenteria, 10 - GIRONA

Comerciants agricultors

Abans de fer vostres compres a neu a visitar el nou Magatzem de grans i pinsos Enèrgic

— de —

Jacint Codina

No deixeu de fer una prova de els aliments concentrats Enèrgic, per Vaques, Vedelles, Porcs, Gallines i altre bestiar de corral. PRODUCTE NACIONAL AMB PATENT I MARCA REGISTRADA
Passeig de Blai, n.º 31 OLOT Telèfon, n.º 113
Casa central: VIC Rbla. Deballades, n.º 15 - Tel. n.º 192

Societat ANÓNIMA DE TRANSPORTES OLOT

Servei de Recader diari entre Olot i Barcelona i viceversa amb combinació de l' **Agència Arias**
PASSEIG DEL BORN, N.º 13
Telèfon, 13354

Es garanteix un Servei Ràpid, Econòmic i Perfecte. — Paquets entregats al vespre a Olot, a les nou del matí del dia següent són lliurats als consignataris de Barcelona, i així mateix els que són entregats a Barcelona fins a la una de la tarda, a les set de la mateixa arriben a Olot.

S'ADMETEN ENCARRECS A: **ANÓNIMA DE TRANSPORTES** (Carrer Antoni Llopis) i a les SUCURSALS: Plaça de la República, 11. - Telèfon, 48 i carrer de la Proa, 7 (ABANS «CASA SINGLA»)

A més, aquesta Societat compta amb un vagó diari de Sant Joan les Abadesses a Barcelona i viceversa, pel transport de mercaderies de **Petita Velocitat** que limita el temps en el trajecte a dos dies.

Cooperació

**de Fundició
de ferro i metalls**

OLOT

Carretera de Girona, 21

Treball esmerat i
preus mòdics.

FONDA DE RAMON ROVIRA

Ronda Dr. Robert, núm. 43

GIRONA

TELÈFON, 330

CALDERERIA I CALEFACCIÓ CENTRAL FUMISTERIA

**Soldadura Autògena i Tall per oxigen
Instal·lació d'Aparells Sanitaris**

de

PERE VALENTI FURTET

Calderers, 13 - GIRONA

CENTRE D'ESPECIFICS

UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. - TOTS ELLS D'ORIGEN. - Unics de propietats
terapèutiques garantides.

Plaça de les Castanyes · GIRONA · Telèfon, 144

FARMACIA RIBAS

BICICLETES

Triomf de la gran marca

ORBEA

al comptat i a terminis des de 5 ptes. setmana

Carrer Olivo, 8 (davant camp d'Esports)

ORBEA

GIRONA

SUCRES
EMPAQUETATS

Girona

TELÈFON, 321

Casa Escatllar

APARELLS DE RADIO

"FADA"

FERRETERIA I BATERIA DE CUINA

OBJECTES PER A REGALS

LOÇA SANITARIA

Rambla Llibertat, 28 - Mercaders, 6-7

Gràfiques
DARIUS
BAHOJA
Girona

CALÇATS MALARET

Vendes a l'engrós i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5

GIRONA